

แนวทางการพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ให้มีคุณลักษณะตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

วันที่รับบทความ : 05/06/62
วันที่แก้ไขบทความ : 07/04/64
วันที่ตอบรับบทความ : 30/05/64

สุนันทา แก้วสุข¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์โครงการ/กิจกรรมนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ที่ดำเนินการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) วิเคราะห์การเรียนรู้ของนักศึกษาที่เกิดจากการทำกิจกรรม และ 3) นำเสนอแนวทางการพัฒนานักศึกษาให้มีคุณลักษณะตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้ให้ข้อมูลหลักเป็นนักศึกษาและอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี จำนวน 40 คน ได้แก่ นักศึกษาจำนวน 28 คน และอาจารย์จำนวน 12 คน การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 5 ฉบับ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์นักศึกษา แบบสัมภาษณ์อาจารย์ แนวคำถามที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม แบบบันทึกข้อมูล และแบบบันทึกการสังเกต การวิเคราะห์ข้อมูลทำโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) โครงการ/กิจกรรมนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีที่ดำเนินการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 9 โครงการ ได้แก่ (1) โครงการวันไหว้ครู (2) โครงการเพชรซ็อบย แอนด์เกิร์ล มารยาทงามสืบสานวัฒนธรรมไทย (3) โครงการเปิดโลกกิจกรรม (4) โครงการกีฬามหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี “พิรุณเกมส์” ครั้งที่ 9 (5) โครงการปฐมนิเทศการใช้ชีวิตอย่างมีคุณภาพสำหรับนักศึกษาใหม่ (6) โครงการราชภัฏธนบุรีวิชาการ (7) โครงการแห่เทียนพรรษา (8) โครงการจัดทำชมรมแสดงความคิดเห็น บัณฑิต และ (9) โครงการสานสัมพันธ์พี่น้อง 2) การเรียนรู้ของนักศึกษาที่เกิดจากการทำกิจกรรมเกิดขึ้นโดยการถ่ายทอดความรู้ การลงมือกระทำกิจกรรมในสถานการณ์จริง การค้นคว้าหาความรู้ การแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ และการลองผิดลองถูก มีลักษณะการเรียนรู้ทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นรายกลุ่ม 3) แนวทางการพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีให้มีคุณลักษณะตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กำหนดเป็นนโยบายที่มุ่งเน้นการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวม และมีระบบการบริหารจัดการที่เชื่อมโยงระหว่างวิชาการและกิจกรรมนักศึกษา และให้นาระบบประกันคุณภาพมาเชื่อมโยงกับการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ โดยการพัฒนาความรู้และคุณธรรมให้เกิดขึ้นในตัวนักศึกษาผ่านโครงการ/กิจกรรมต่างๆ ซึ่งในกระบวนการทำโครงการ/กิจกรรมจะทำให้เกิดคุณลักษณะ 3 ประการ คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ซึ่งต้องอาศัยความรู้และต้องอยู่บนพื้นฐานของคุณธรรม

คำสำคัญ : แนวทางการพัฒนา, นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี, หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี อีเมล : a-suk@hotmail.com

The Guideline for the Development of Rajabhat Dhonburi Students Characteristics in Accordance with the Philosophy of Sufficiency Economy

Received : 05/06/62

Revised : 07/04/64

Accepted : 30/05/64

Sunanta Kaewsuk¹

Abstract

The research objectives were to: 1) analyze projects and activities implemented in accordance with the Sufficiency Economy Philosophy by Dhonburi Rajabhat University students, 2) analyze the students' current learning methods and 3) propose guidelines for developing the students' character conforming to the Sufficiency Economy Philosophy. Forty main informants included 28 students and 12 teachers. This qualitative research instruments were 5 sets of data collecting forms including 2 guideline questions for interviewing students and teachers, the guideline questions for group discussion, data and information recording form, and the observation. The qualitative data was analyzed inductively. The results were as follows: 1) The students implemented 9 projects/ activities conforming to the Sufficiency Economy Philosophy. The projects and activities included (1) Wai-Khru (paying respect to teachers), (2) the Freshmen Conserving Thai Good Manners and Cultures Project, (3) the world opening activities project, (4) the Ninth Pikul Games (internal sport event), (5) life quality orientation program for new students, (6) Dhonburi Rajabhat academic event, (7) the Buddhist Candle Procession event, (8) creating booth for congratulating graduates (9) sibling relation event. 2) Students' learning through these activities occurred as results of the knowledge transfer, conducting activities in real-life situations, research for knowledge, exchanging knowledge and experiences, learning by trial and error, and learning style both individually and in groups. 3) The guidelines for developing students' character conforming to the Sufficiency Economy Philosophy were to set policies focusing on holistic student development, set a management system linking between academics and student activities, link the quality assurance system with the development of desirable graduate characteristics by developing knowledge and morality through various projects/activities. The processes fostered 3 characteristics: sufficiency, reasonableness, and good immunity based on knowledge and morality.

Keywords: The Guideline for the Development, Dhonburi Rajabhat's students, The Philosophy of Sufficiency Economy

¹ Assistant professor Dr. Education Faculty Dhonburi Rajabhat University Email: a-suk@hotmail.com

บทนำ

ประเทศไทยได้ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ที่ได้พระราชทานแก่พสกนิกรชาวไทย ตั้งแต่ปี 2517 เป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศ พระองค์ทรงให้ความสำคัญกับ “การพัฒนาคน” ในการดำเนินวิถีชีวิตอย่างมั่นคงบนพื้นฐานของการพึ่งตนเอง ความพอมีพอกิน การรู้จักความพอประมาณ การคำนึงถึงความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และทรงเตือนสติประชาชนคนไทยไม่ให้ประมาท ตระหนักถึงความถูกต้องตามหลักวิชา ตลอดจนมีคุณธรรม เป็นกรอบในการดำรงชีวิต และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ยังคงยึดหลัก “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ที่ให้คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา เพื่อให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ด้วยความเสมอภาค เป็นธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง จึงได้กำหนดพันธกิจในการพัฒนาประเทศให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์บนหลักการของการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติในทุกมิติของการพัฒนา (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2555, หน้า ฉ)

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีได้ตระหนักถึงความสำคัญของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงดังกล่าว จึงได้กำหนดเอกลักษณ์ของมหาวิทยาลัยไว้ว่า “บริการวิชาการและวิชาชีพโดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” (มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี, 2556, หน้า 6) อาจารย์และบุคลากรที่เกี่ยวข้องของมหาวิทยาลัย จึงร่วมช่วยกันขับเคลื่อนให้นักศึกษาเกิดความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ถูกต้อง และหาแนวทางต่างๆ เพื่อให้เกิดการยอมรับและเห็นประโยชน์ของการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต รวมทั้ง การเปลี่ยนแปลงตนเองให้ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และเกิดประโยชน์สุขอย่างยั่งยืนในกระแสนวัตกรรมและโครงสร้างสังคมยุคใหม่นั้น ควรจะต้องมีคุณลักษณะและมีการเรียนรู้ในการปรับตัวอย่างไร ซึ่งในปัจจุบันยังไม่มีแนวทางที่แน่ชัดว่าจะพัฒนานักศึกษาในมหาวิทยาลัยอย่างไรให้มีคุณลักษณะตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และมีแนวทางใดที่ช่วยส่งเสริมสนับสนุนหรือแนวทางพัฒนาให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพจากความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจในการจัดการเรียนการสอน การพัฒนานักศึกษาในรูปแบบต่างๆ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีว่าได้มีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในโครงการ/กิจกรรมอะไรบ้าง จึงได้เกิดแนวคิดในการศึกษาโครงการ/กิจกรรมที่มหาวิทยาลัยดำเนินการอยู่ว่าได้ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างไร และศึกษาหาแนวทางการพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีให้มีคุณลักษณะตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้มากยิ่งขึ้น เพื่อที่มหาวิทยาลัยและผู้ที่เกี่ยวข้องที่สนใจจะได้นำแนวทางที่ได้ไปพัฒนานักศึกษาให้ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พร้อมทั้งจะก้าวเดินต่อไปอย่างสมดุลและมั่นคงภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ โดยผู้วิจัยได้กำหนดเป็นคำถามการวิจัย ดังนี้ 1) โครงการ/กิจกรรมพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีทำมีอะไรบ้าง มีการดำเนินการ

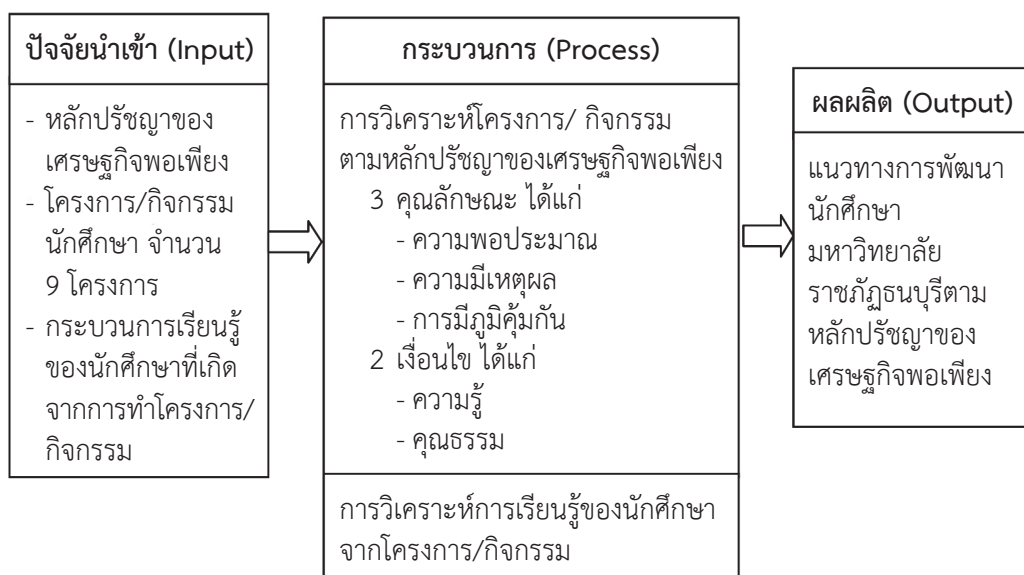
และยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (3 คุณลักษณะ ได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกัน และ 2 เงื่อนไข ได้แก่ ความรู้ และคุณธรรม) อย่างไร 2) นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีเกิดการเรียนรู้จากการทำโครงการ/กิจกรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างไร และ 3) แนวทางการพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีให้มีคุณลักษณะตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงควรทำอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์โครงการ/กิจกรรมนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ที่ดำเนินการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. เพื่อวิเคราะห์การเรียนรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีที่เกิดจากการทำกิจกรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีให้มีคุณลักษณะตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กรอบแนวคิด

แนวทางการพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีให้มีคุณลักษณะตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนี้ มีกรอบแนวความคิดในการวิจัย ดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Quality research approach) เป็นการวิจัยที่ศึกษาพหุกรณีศึกษา (Multiple case study research) คือ ศึกษาจากโครงการ/กิจกรรมต่างๆ 9 โครงการ ที่มีการดำเนินกิจกรรมที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและประสบผลสำเร็จเป็นกรณีศึกษาในครั้งนี้

ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง

ผู้ให้ข้อมูลหลัก เป็นนักศึกษาและอาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี 4 คนะ ในปีการศึกษา 2556 มีนักศึกษา จำนวน 6,406 คน และอาจารย์จำนวน 259 คน กลุ่มเป้าหมาย เป็นนักศึกษาและอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ผู้วิจัยเลือกโดยยึดหลักว่าต้องเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญ (mainstream) ในการดำเนินโครงการ หรือร่วมกิจกรรมต่างๆ 9 โครงการ มีข้อมูลทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ มีลักษณะตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และเป็นคนที่สมัครใจที่จะให้ข้อมูลจำนวน 40 คน ได้แก่ นักศึกษาจำนวน 28 คน อาจารย์จำนวน 12 คน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการเลือกผู้ให้ข้อมูลหลัก/กลุ่มเป้าหมายแบบก้อนหิมะ (Snowball Sampling) (องอาจ นัยวัฒน์, 2551, หน้า 112)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยถือเป็นหัวใจสำคัญในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเก็บข้อมูลทั้งที่เป็นเอกสาร ใช้วิธีการสังเกต การสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม และใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ ได้แก่ สมุดบันทึกภาคสนาม เครื่องอัดเสียงระบบดิจิทัล และกล้องถ่ายภาพนิ่ง กล้องถ่ายภาพวิดีโอติดจอในการบันทึกข้อมูลและภาพ เครื่องมือการวิจัย มี 5 ฉบับดังนี้ ฉบับที่ 1 แบบสัมภาษณ์นักศึกษา ฉบับที่ 2 แบบสัมภาษณ์อาจารย์ ฉบับที่ 3 แนวคำถามที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม ฉบับที่ 4 แบบบันทึกข้อมูลที่ได้จากเอกสาร และ ฉบับที่ 5 แบบบันทึกการสังเกตโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ การหาคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ได้แก่ ผู้มีคุณวุฒิปริญญาเอก/โททางการวัดผลการศึกษา การวิจัยทางศึกษา และผู้ที่มีประสบการณ์ด้านการวิจัยเชิงคุณภาพ ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือแต่ละฉบับ ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าแนวคำถาม ประเด็นที่สังเกตเหมาะสม

การรวบรวมข้อมูล

1) การศึกษาและวิเคราะห์จากเอกสารต่างๆ ได้แก่ ข้อมูลพื้นฐานของมหาวิทยาลัย แผนปฏิบัติการราชการประจำปี ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และรายละเอียดของโครงการ/กิจกรรมในการพัฒนานักศึกษา

2) การสังเกต ผู้วิจัยใช้การสังเกตแบบมีส่วนร่วม และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมทั้งที่เกี่ยวกับสภาพการณ์ เหตุการณ์ และพฤติกรรมของนักศึกษา อาจารย์และผู้เกี่ยวข้องขณะเตรียมการ ทำโครงการ/กิจกรรม ขณะที่ทำโครงการ/กิจกรรม และหลังการทำโครงการ/กิจกรรม

3) การสัมภาษณ์ ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ โดยมีแนวคำถามกว้างๆ เป็นแบบปลายเปิดในช่วงแรกเกี่ยวกับการทำโครงการ/กิจกรรมของนักศึกษาเพื่อให้ผู้ตอบมีอิสระในการตอบ และทำการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกใน 3 ประเด็นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย เกี่ยวกับโครงการ/กิจกรรมที่นักศึกษาทำ การเรียนรู้จากการทำโครงการ/กิจกรรมของนักศึกษา และแนวทางการพัฒนานักศึกษา จนได้ข้อมูลที่เชื่อถือได้และเพียงพอ

4) การสนทนากลุ่ม ใน 3 ประเด็นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วน สมบูรณ์ และยืนยันข้อมูลที่ได้จากการสังเกตและการสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1) วิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โครงการ/กิจกรรม ในมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีเพื่อเป็นกรอบในการสังเกต เป็นแนวคำถามในการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม

2) วิเคราะห์คำตอบที่ได้จากการสัมภาษณ์การดำเนินโครงการ/กิจกรรมทางเศรษฐกิจพอเพียงในมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ตามเกณฑ์ในการวิเคราะห์กิจกรรมทางเศรษฐกิจพอเพียงที่ผู้วิจัย กำหนดไว้ มี 9 โครงการ ผู้วิจัยจึงใช้เป็นกรณีศึกษาในครั้งนี้ การวิเคราะห์ทำโดยนำข้อมูลที่ได้มาทำการ วิเคราะห์เนื้อหาตามหลักการวิเคราะห์แบบอุปนัย

3) วิเคราะห์การเรียนรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีที่เกิดจากการดำเนินโครงการ/กิจกรรมทางเศรษฐกิจพอเพียงในมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี 9 โครงการที่เป็นกรณีศึกษามาทำการวิเคราะห์ การเรียนรู้ตามหลักการวิเคราะห์แบบอุปนัย

4) นำข้อเสนอแนะทางการพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ให้มีคุณลักษณะตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาและอาจารย์ที่ได้จากการสัมภาษณ์ ได้จากการสนทนากลุ่ม มาทำการวิเคราะห์เนื้อหาตามหลักการวิเคราะห์แบบอุปนัย เพื่อนำข้อเสนอที่ได้ไปพัฒนานักศึกษาในรุ่นต่อไป

ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ภายหลังการเก็บข้อมูล เพื่อให้แน่ใจว่าข้อมูลที่ได้นั้นมีความครบถ้วนถูกต้องตามความจริง โดยนำข้อมูลที่วิเคราะห์ได้หรือสิ่งที่ตีความได้จากข้อมูล กลับไปให้ผู้ที่ให้ข้อมูลตรวจสอบ (Member Checks) ว่าตรงตามความหมายของผู้ที่ให้ข้อมูลหรือไม่ (องอาจ นัยพัฒน์, 2551, หน้า 156, 252)

เกณฑ์ในการวิเคราะห์

1. เกณฑ์ในการวิเคราะห์กิจกรรมทางเศรษฐกิจพอเพียง มีดังนี้

1) เลือกโครงการ/กิจกรรมที่นักศึกษาทุกคนได้มีส่วนร่วม และมีผู้รับผิดชอบตามที่มหาวิทยาลัยมอบหมาย โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่องค์การนักศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบให้นักศึกษาทั้งมหาวิทยาลัยทำกิจกรรมร่วมกัน กลุ่มที่คณะครุศาสตร์และสาขาวิชาเป็นผู้รับผิดชอบให้นักศึกษาในคณะทำกิจกรรมร่วมกัน และกลุ่มที่สโมสรนักศึกษาของคณะครุศาสตร์เป็นผู้รับผิดชอบในการจัดให้นักศึกษา

2) กิจกรรมทางเศรษฐกิจพอเพียง ทำการวิเคราะห์โดยยึดคำนิยามความพอเพียง ที่ประกอบด้วย 3 คุณลักษณะ คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ในการตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้นต้องอยู่บนเงื่อนไข 2 ประการ คือ ต้องอาศัยทั้งความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน

2. เกณฑ์ในการวิเคราะห์การเรียนรู้ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มีดังนี้

- 1) การเรียนรู้จากการถ่ายทอดความรู้ โดยผู้มีความรู้ มีประสบการณ์ ให้นักศึกษา
 - 2) การเรียนรู้จากประสบการณ์ของนักศึกษาโดยวิธีการต่างๆ เช่น การลองผิดลองถูก การศึกษาค้นคว้า การลงมือกระทำจริงในสถานการณ์ต่างๆ เป็นต้น
 - 3) การเรียนรู้เกิดจากการแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์ หรือการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับนักศึกษา อาจารย์ หรือแหล่งข้อมูลอื่นๆ เช่น การประชุม การร่วมกิจกรรมต่างๆ เป็นต้น
- การเรียนรู้ดังกล่าวข้างต้นมีทั้งลักษณะการเรียนรู้ทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นรายกลุ่ม

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า 1) โครงการ/กิจกรรมนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีที่ดำเนินการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 9 โครงการ ได้แก่ (1) โครงการวันไหว้ครู (2) โครงการเฟรชชีบอยแอนด์เกิร์ล มารยาทงามสืบสานวัฒนธรรมไทย (3) โครงการเปิดโลกกิจกรรม (4) โครงการกีฬามหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี “พิรุณเกมส์” ครั้งที่ 9 (5) โครงการปฐมนิเทศการใช้ชีวิตอย่างมีคุณภาพสำหรับนักศึกษาใหม่ (6) โครงการราชภัฏธนบุรีวิชาการ (7) โครงการแห่เทียนพรรษา (8) โครงการจัดทำซุ้มแสดงความยินดีบัณฑิต และ (9) โครงการสานสัมพันธ์พี่น้อง 2) การเรียนรู้ของนักศึกษาที่เกิดจากการทำกิจกรรมเกิดขึ้นโดยการถ่ายทอดความรู้ การลงมือกระทำกิจกรรมในสถานการณ์จริง การค้นคว้าหาความรู้ การแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ และการลองผิดลองถูก มีลักษณะการเรียนรู้ทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นรายกลุ่ม 3) แนวทางการพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีให้มีคุณลักษณะตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กำหนดเป็นนโยบายที่มุ่งเน้นการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวม และมีระบบการบริหารจัดการที่เชื่อมโยงระหว่างวิชาการและกิจกรรมนักศึกษา

และให้นำระบบประกันคุณภาพมาเชื่อมโยงกับการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ โดยการพัฒนาความรู้และคุณธรรมให้เกิดขึ้นในตัวนักศึกษาผ่านโครงการ/กิจกรรมต่างๆ ซึ่งในกระบวนการทำโครงการ/กิจกรรมจะทำให้เกิดคุณลักษณะ 3 ประการ คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ซึ่งต้องอาศัยความรู้และต้องอยู่บนพื้นฐานของคุณธรรม

สรุปและอภิปรายผล

สรุปผลการวิจัย

1. โครงการ/กิจกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ที่ดำเนินการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่เป็นกรณีศึกษาในครั้งนี้ จำแนกตามกลุ่มผู้รับผิดชอบออกเป็น 3 กลุ่ม มี 9 โครงการ ดังนี้

1) โครงการ/กิจกรรมของนักศึกษาที่องค์การนักศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดให้นักศึกษาทั้งมหาวิทยาลัย มี 4 โครงการ ได้แก่ 1.1) โครงการวันไหว้ครู 1.2) โครงการเฟรชชีบอย แอนด์ เกิร์ล (Freshly Boy & Girl) มารยาทงาม สืบสานวัฒนธรรมไทย 1.3) โครงการเปิดโลกกิจกรรม และ 1.4) โครงการกีฬามหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี “ฟิสิกส์เกมส์” ครั้งที่ 9

2) โครงการ/กิจกรรมของนักศึกษาที่มหาวิทยาลัยมอบให้แต่ละคณะเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดให้นักศึกษาในคณะของตน มี 2 โครงการ ได้แก่ 2.1) โครงการปฐมนิเทศการใช้ชีวิตอย่างมีคุณภาพสำหรับนักศึกษาใหม่ และ 2.2) โครงการราชภัฏธนบุรีวิชาการ

3) โครงการ/กิจกรรมของนักศึกษาที่สโมสรนักศึกษาของคณะเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดให้นักศึกษาในคณะหรือร่วมในการดำเนินกิจกรรม มี 3 โครงการ ได้แก่ 3.1) โครงการแห่เทียนพรรษา 3.2) โครงการจัดทำซุ้มแสดงความยินดีบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี และ 3.3) โครงการสานสัมพันธ์พี่น้อง

นักศึกษาดำเนินโครงการ/กิจกรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้ ในด้านความพอประมาณ ได้ประมาณตนในการทำกิจกรรมให้เหมาะสมกับศักยภาพและงบประมาณ ด้านความมีเหตุผล ได้นำความรู้และประสบการณ์มาพัฒนาต่อยอด คิดทำอย่างเป็นระบบ ด้านการมีภูมิคุ้มกัน มีวางแผนในการทำโครงการ/กิจกรรม ไม่ประมาท เงื่อนไขในด้านความรู้ ได้ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับโครงการ/กิจกรรมที่รับผิดชอบเป็นอย่างดี และด้านคุณธรรม มีความรับผิดชอบ ขยันอดทน และทำงานเป็นทีมได้ดี

2. การเรียนรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีที่ร่วมทำโครงการ/กิจกรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเกิดจาก

1) การถ่ายทอดความรู้ จากนักศึกษารุ่นพี่สู่รุ่นน้อง จากอาจารย์สู่นักศึกษา โดยการถ่ายทอดมีทั้งที่เป็นรายบุคคลและเป็นรายกลุ่ม

2) การลงมือกระทำกิจกรรมในสถานการณ์จริงของนักศึกษา รุ่นพี่ส่วนใหญ่เป็นคณะกรรมการในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมจึงเป็นผู้ให้คำแนะนำ เป็นผู้ควบคุมในการทำกิจกรรม การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจึงเป็นการเรียนรู้ในลักษณะของผู้นำ รุ่นน้อง (ปี 1) ส่วนใหญ่เป็นผู้ร่วมทำกิจกรรมต่างๆ ตามที่กำหนดจึงเป็นการเรียนรู้ในลักษณะของผู้ตาม การทำกิจกรรมมีทั้งที่ทำคนเดียวและทำเป็นกลุ่มทำให้เกิดการเรียนรู้ทั้งที่เป็นรายบุคคลและเป็นรายกลุ่ม

3) การค้นคว้าหาความรู้ จากอินเทอร์เน็ต จากหนังสือ เอกสาร ถามจากผู้รู้ การลงสำรวจในสถานที่จริง ซึ่งการค้นคว้าหาความรู้ในการทำกิจกรรมต่างๆ มีทั้งในลักษณะที่ทำตามความสนใจของตน ทำตามที่ได้รับมอบหมายและทำร่วมกันเป็นกลุ่ม

4) การแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์กับเพื่อนๆ นักศึกษา กับรุ่นพี่ และอาจารย์มีทั้งการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างบุคคลและการแลกเปลี่ยนความรู้เป็นกลุ่ม

5) การลองผิดลองถูก กิจกรรมที่ให้นักศึกษาทำ บางครั้งอาจไม่มีความถนัดหรือไม่มีความรู้ในการทำเพียงพอ นักศึกษาก็ต้องใช้วิธีการลองผิดลองถูก ทำให้เกิดการเรียนรู้จากการทำกิจกรรมนั้น ถ้าพบผลเป็นที่พึงพอใจก็จะสะสมความรู้ความเข้าใจของตนไว้ แล้วนำไปปฏิบัติในสถานการณ์ที่พบในครั้งต่อไปที่มีสิ่งเร้าคล้ายๆ กัน

3. แนวทางการพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีให้มีคุณลักษณะตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มหาวิทยาลัย/คณะวิชาต่างๆ ควรกำหนดเป็นนโยบายที่มุ่งเน้นการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวม และมีระบบการบริหารจัดการที่เชื่อมโยงระหว่างวิชาการและกิจกรรมนักศึกษา และให้นำระบบประกันคุณภาพมาเชื่อมโยงกับการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ โดยการพัฒนาความรู้และคุณธรรมให้เกิดขึ้นในตัวนักศึกษา โดยจัดเป็นรายวิชาในหลักสูตรให้นักศึกษาได้เรียนในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไปหรือรายวิชาเลือก จัดทำเป็นโครงการ/กิจกรรมต่างๆ ที่เน้นหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การร่วมโครงการ/กิจกรรมทำให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้จากลักษณะต่างๆ ได้แก่ จากการถ่ายทอดความรู้จากการลงมือกระทำกิจกรรมในสถานการณ์จริง จากการค้นคว้าหาความรู้ จากการแลกเปลี่ยนความรู้และจากประสบการณ์ ซึ่งในกระบวนการทำโครงการ/กิจกรรมทำให้เกิดการพัฒนาคุณลักษณะ 3 ประการ คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ซึ่งต้องอาศัยการศึกษาหาความรู้ และการกระทำต้องอยู่บนพื้นฐานของคุณธรรมด้วย

อภิปรายผล

1. โครงการ/กิจกรรมนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีที่ดำเนินการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในปีการศึกษา 2556 ผู้วิจัยเลือกโดยทำการวิเคราะห์จากโครงการ/กิจกรรมที่จัดให้นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีในปีนั้น และยึดค่านิยามความพอเพียง ที่ประกอบด้วย 3 คุณลักษณะ คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ในการตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้น ต้องอยู่บนเงื่อนไข 2 ประการ คือ ต้องอาศัยทั้งความรู้และ

คุณธรรมเป็นพื้นฐาน จำแนกตามกลุ่มผู้รับผิดชอบในการจัดโครงการ/กิจกรรม มี 9 โครงการ จึงใช้เป็นกรณีศึกษาในครั้งนี้ เนื่องจากการศึกษาเอกสารและจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล พบว่า โครงการ/กิจกรรมที่มีผู้รับผิดชอบกลุ่มเดียวกันจะมีขั้นตอนการดำเนินการก่อนการจัดกิจกรรมและภายหลังการจัดกิจกรรมในลักษณะเดียวกัน ผู้วิจัยจึงได้แบ่งผู้รับผิดชอบโครงการ/กิจกรรมออกเป็น 3 กลุ่ม มี 9 โครงการ ได้แก่ กลุ่มที่ 1 องค์การนักศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดให้นักศึกษาทั้งมหาวิทยาลัย มี 4 โครงการ ได้แก่ 1.1) โครงการวันไหว้ครู 1.2) โครงการเฟรชชีบอย แอนด์ เกิร์ล (Freshly Boy & Girl) มารยาทงามสืบสานวัฒนธรรมไทย 1.3) โครงการเปิดโลกกิจกรรม และ 1.4) โครงการกีฬามหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี “พิรุณเกมส์” ครั้งที่ 9 กลุ่มที่ 2 มหาวิทยาลัยมอบให้แต่ละคณะและสาขาวิชาเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดให้นักศึกษาในคณะของตน มี 2 โครงการ ได้แก่ 2.1) โครงการปฐมนิเทศการใช้ชีวิตอย่างมีคุณภาพสำหรับนักศึกษาใหม่ และ 2.2) โครงการราชภัฏธนบุรีวิชาการ และกลุ่มที่ 3 สโมสรนักศึกษาของคณะเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดให้นักศึกษาในคณะหรือร่วมในการดำเนินกิจกรรม มี 3 โครงการ ได้แก่ 3.1) โครงการแห่เทียนพรรษา 3.2) โครงการจัดทำซุ้มแสดงความยินดีบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี และ 3.3) โครงการสานสัมพันธ์พี่น้อง ซึ่งแต่ละโครงการ/กิจกรรมที่นักศึกษาได้เข้าร่วมทำให้นักศึกษาดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพิ่มมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับที่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (2556, หน้า 1-2) ได้จัดโครงการต่างๆ ให้นักศึกษาทำตลอดปีการศึกษา แต่บางโครงการอาจใช้ชื่อแตกต่างกันบ้าง เช่น โครงการราชภัฏธนบุรีวิชาการ ประจำปีการศึกษา 2556 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ใช้ชื่อว่า “กิจกรรม มอ.วิชาการ ประจำปี 2556” โครงการวันไหว้ครู มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ใช้ชื่อว่า “พิธีไหว้ครู ปีการศึกษา 2556” เป็นต้น

2. การเรียนรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีที่ทำกิจกรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่าเกิดการเรียนรู้ในลักษณะต่างๆ ดังนี้ 1) การถ่ายทอดความรู้ จากนักศึกษารุ่นพี่สู่รุ่นน้อง จากอาจารย์สู่นักศึกษา โดยการถ่ายทอดมีทั้งที่เป็นรายบุคคลและเป็นรายกลุ่ม 2) การลงมือกระทำกิจกรรมในสถานการณ์จริงของนักศึกษา รุ่นพี่ส่วนใหญ่เป็นคณะกรรมการในการดำเนินโครงการ/กิจกรรม จึงเป็นผู้ให้คำแนะนำ เป็นผู้ควบคุมในการทำกิจกรรม การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจึงเป็นการเรียนรู้ในลักษณะของผู้นำ รุ่นน้องส่วนใหญ่เป็นผู้ร่วมทำกิจกรรมต่างๆ ตามที่กำหนดจึงเป็นการเรียนรู้ในลักษณะของผู้ตาม การทำกิจกรรมมีทั้งที่ทำคนเดียวและทำเป็นกลุ่มทำให้เกิดการเรียนรู้ทั้งที่เป็นรายบุคคลและเป็นรายกลุ่ม 3) การค้นคว้าหาความรู้ จากอินเทอร์เน็ต จากหนังสือ เอกสาร ตามจากผู้รู้ การลงสำรวจในสถานที่จริง ซึ่งการค้นคว้าหาความรู้ในการทำกิจกรรมต่างๆ มีทั้งในลักษณะที่ทำตามความสนใจของตน ทำตามที่ได้รับมอบหมายและทำร่วมกันเป็นกลุ่ม 4) การแลกเปลี่ยนความรู้และการแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนๆ นักศึกษา กับรุ่นพี่ และอาจารย์มีทั้งการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างบุคคลและการแลกเปลี่ยนความรู้เป็นกลุ่ม และ 5) การลองผิดลองถูก กิจกรรมที่ให้นักศึกษาทำ บางครั้งอาจไม่มีความถนัดหรือไม่มีข้อมูลในการทำเพียงพอ นักศึกษาต้องใช้วิธีการลองผิดลองถูก ทำให้เกิดการเรียนรู้จากการทำกิจกรรมนั้น ถ้าพบผลเป็นที่พึงพอใจก็จะสะสมความรู้ความเข้าใจของตนไว้ แล้วนำไป

ปฏิบัติในสถานการณ์ที่พบในครั้งต่อไปที่มีสิ่งเร้าคล้ายๆ กัน ซึ่งสอดคล้องกับที่ สมศรี จินะวงษ์ (2544, หน้า 315-320) ได้ทำการวิเคราะห์กระบวนการเรียนรู้กิจกรรมทางเศรษฐกิจและการกระจายรายได้ ในชุมชนที่ใช้แนวทางการพัฒนาแบบเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า กระบวนการเรียนรู้ของคนเกิดจากการลองผิดลองถูก การลงมือกระทำจริง การถ่ายทอดความรู้ การเรียนรู้โดยพิธีกรรม การนับถือศาสนา การแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ การผลิตซ้ำทางวัฒนธรรม และครูพักลักจำ ซึ่งการเรียนรู้จากการเข้าร่วมโครงการ/กิจกรรมเกิดขึ้นทั้งที่เป็นรายบุคคลและเป็นรายกลุ่ม และพบว่า รูปแบบกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนที่พึงปรารถนาในสังคม จำแนกได้เป็น 2 กลุ่ม คือ กระบวนการเรียนรู้ที่เป็นส่วนร่วมที่หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ผสมผสานทั้งด้านความรู้ ความเข้าใจ ทักษะกระบวนการ และเจตคติ และกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งเฉพาะด้านที่หมายถึง กระบวนการทางปัญญา (Cognitive Process) ได้แก่ กระบวนการคิดอย่างมีระบบ กระบวนการทางปฏิบัติ (Psychomotor Process) ได้แก่ กระบวนการฝึกปฏิบัติ และกระบวนการทางความรู้สึก (Affective Process) ได้แก่ กระบวนการพัฒนาค่านิยมคุณธรรมจริยธรรม และการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นเป็นรายกลุ่ม เกิดจากการประชุมวางแผนของผู้รับผิดชอบในการจัด หรือเกิดจากการประชุมปรึกษาหารือ แลกเปลี่ยนความคิดของผู้ทำกิจกรรมเพื่อให้ได้ข้อสรุปที่จะนำไปปฏิบัติ สอดคล้องกับแนวคิดของ พรธิดา วิเชียรปัญญา (2547, หน้า 58-61) เกี่ยวกับการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม (team learning) เป็นการเรียนรู้ร่วมกันของสมาชิกโดยอาศัยความรู้และความคิดของสมาชิกในกลุ่มมาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อพัฒนาความรู้และความสามารถของทีมให้เกิดขึ้น การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อมีการรวมพลังของสมาชิกในทีมให้ได้มีโอกาสเรียนรู้สิ่งต่างๆ ร่วมกัน โดยแลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็นและประสบการณ์ซึ่งกันและกันอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องจนเกิดเป็นความคิดร่วมกันของกลุ่ม (group thinking) พร้อมกระตุ้นให้กลุ่มมีการสนทนาและการอภิปรายกันอย่างกว้างขวาง ซึ่งการอภิปรายเป็นการนำวิสัยทัศน์ของแต่ละคนมาแลกเปลี่ยนกัน และหาข้อสรุปเพื่อออกมาเป็นกิจกรรมร่วมกัน การที่จะเกิดความคิดสร้างสรรค์ใหม่ๆ ได้จะต้องมีการสนทนา โดยจะต้องทำควบคู่กันไป ดังนั้น ทีมจะต้องใช้ทั้งการสนทนาและการอภิปรายกลุ่มจึงจะเกิดการทำงานเป็นทีมเพื่อไปสู่เป้าหมายได้

3. แนวทางการพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีให้มีคุณลักษณะตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทำโดยมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี/คณะวิชาต่างๆ กำหนดเป็นนโยบายที่มุ่งเน้นการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวม คิดแบบองค์รวม ดำเนินงานแบบบูรณาการ ซึ่งเป็น Concept การพัฒนานักศึกษาตามกรอบ TQF และมีระบบการบริหารจัดการที่เชื่อมโยงระหว่างวิชาการและกิจกรรมนักศึกษา และให้นำระบบประกันคุณภาพมาเชื่อมโยงกับการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ทั้งการพัฒนาความรู้ และคุณธรรมให้เกิดขึ้นในตัวนักศึกษา โดยจัดเป็นรายวิชาในหลักสูตรให้นักศึกษาได้เรียนในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไปหรือรายวิชาเลือก จัดทำเป็นโครงการ/กิจกรรมต่างๆ ที่เน้นหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ จิรวัดน์ วีรังกร (2555, หน้า 3-7) ที่ว่า การพัฒนา

นักศึกษาต้องพัฒนาทั้งด้านวิชาการและด้านกิจการนักศึกษา ด้านวิชาการ เน้นการสร้างให้เกิดหลักคิดทางวิชาการและพัฒนาการทางสติปัญญา และด้านกิจการนักศึกษา เน้นการเสริม เต็มเต็ม สมรรถนะนักศึกษา พัฒนาการทางบุคลิกภาพ หลักคิดทางคุณธรรม จริยธรรม และการเสริมสร้างลักษณะนิสัย (ค่านิยม ความรับผิดชอบ ฯลฯ) เพื่อให้ได้บัณฑิตที่พึงประสงค์ มาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิต (Learning Outcome) ที่มุ่งหวัง ได้แก่ ด้านคุณธรรม จริยธรรมเน้นการพัฒนาลักษณะนิสัยให้ประพฤติดี มีความรับผิดชอบ ปรับวิถีชีวิตได้อย่างเหมาะสมและมีหลักคิดเชิงคุณธรรม ด้านความรู้ เน้นความรู้บนพื้นฐานข้อเท็จจริง การนำเสนอข้อมูลที่เป็นจริงและเข้าใจหลักการ แนวคิด ทฤษฎี ด้านทักษะเชาวน์ปัญญา เน้นการมีทักษะการคิด สามารถวิเคราะห์สถานการณ์และสามารถประยุกต์ความรู้ แนวคิด หลักการ ทฤษฎี เพื่อใช้คิดเพื่อการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ เน้นการสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น สามารถทำงานเป็นทีม มีความสามารถใช้งานผู้นำ และรู้จักวางแผนและรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตน ด้านทักษะการวิเคราะห์และการสื่อสาร เน้นความสามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ (การพูดและการเขียน) สามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ สามารถใช้เทคนิคพื้นฐานทางคณิตศาสตร์และสถิติ

การเข้าร่วมโครงการ/กิจกรรมทำให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ในลักษณะต่างๆ เช่น ได้จากการถ่ายทอดความรู้ จากการลงมือกระทำกิจกรรมในสถานการณ์จริง จากการค้นคว้าหาความรู้ จากการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ ซึ่งในกระบวนการทำกิจกรรม/โครงการตั้งแต่การคิดวางแผน และการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ นักศึกษาได้ใช้หลักของความพอประมาณ ความมีเหตุผล และได้ศึกษาหาความรู้มาใช้ในการทำโครงการ/กิจกรรม และการทำต้องยึดหลักคุณธรรมในการปฏิบัติจึงสำเร็จได้ นักศึกษาจึงมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีขึ้น เกิดการพัฒนาตนตามหลักหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือ พัฒนาคุณลักษณะ 3 ประการ ได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ซึ่งต้องอาศัยการศึกษาหาความรู้ และอยู่บนพื้นฐานของคุณธรรม ดังเช่น โครงการแห่เทียนพรรษานักศึกษาได้พัฒนาตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือ ด้านความพอประมาณ นักศึกษาได้ประมาณตนให้เหมาะสมกับศักยภาพว่าตนถนัดหรือมีความสามารถด้านใดก็จะรับทำสิ่งนั้น เช่น ตบแต่งเทียน แต่งรถในขบวนแห่ และได้วางแผนล่วงหน้าว่าจะทำตอนไหน ทำอย่างไร ใช้วัสดุอะไรงบประมาณเท่าไรที่จะทำให้เพียงพอกับงานที่ต้องทำหรือต้องหาเพิ่มเติม ซึ่งต้องวางแผนการใช้จ่ายอย่างประหยัดเพื่อให้งานที่ทำเสร็จเรียบร้อยทันตามกำหนดเวลา แล้วทำตามแผนอย่างมีความรับผิดชอบ ด้านความมีเหตุผล เป็นกิจกรรมที่สโมสรนักศึกษาของแต่ละคณะเป็นผู้รับผิดชอบจะได้จัดให้นักศึกษาในคณะเข้าร่วมอย่างทั่วถึง และกระจายไปยังวัดต่างๆ ที่อยู่ในชุมชน ดังนั้น นักศึกษาควรให้ความร่วมมือกับคณะโดยเฉพาะชาวพุทธทุกคนพึงปฏิบัติอย่างเหมาะสม ถือเป็นการทำความดี ด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ทั้งผู้จัดและผู้ร่วมกิจกรรมควรมีความรู้เกี่ยวกับวันเข้าพรรษา พิธีกรรม และมีการวางแผนงานการดำเนินงานให้รอบคอบ และปฏิบัติตามแผน ทำให้มีประสบการณ์ที่จะนำไปใช้ต่อไป การร่วมกิจกรรมทำให้เกิดการเรียนรู้ทั้งจาก

การค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ได้รับประสบการณ์ และเป็นการสืบสาน ประเพณีของชาวพุทธให้คงอยู่ตลอดไป และทำให้เกิดความร่วมมือร่วมใจ เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ ซึ่งการพัฒนานักศึกษาโครงการแพทยศาสตรบัณฑิตกับแนวคิดของ อธิการบดี บุญชู (2547, หน้า 24-25) ที่กล่าวถึงทฤษฎีการพัฒนานิสิตนักศึกษา ที่ว่า “ส่งเสริมและพัฒนาบรรยากาศด้านคุณธรรม เช่น การทำบุญ การบริจาค การปฏิบัติกิจทางศาสนา การเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา การยกย่องส่งเสริม ผู้กระทำความดี การส่งเสริมการแบ่งปัน การช่วยเหลือกันและกัน ฯลฯ”

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1. โครงการ/กิจกรรมต่างๆ ทั้ง 9 โครงการ ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มหาวิทยาลัย/คณะวิชาต่างๆ ควรพัฒนานักศึกษาในรุ่นต่อไป
2. ควรมีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่แนวความคิดและประสบการณ์ รูปแบบในการจัดโครงการ/กิจกรรมที่มีผลสัมฤทธิ์สูงให้แก่คณะ/มหาวิทยาลัยต่างๆ ผ่านสื่อในรูปแบบที่หลากหลาย
3. เสริมสร้างความเข้มแข็งแก่นักศึกษาคณะต่างๆ ทุกชั้นปีได้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและการปฏิบัติกิจกรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
4. มหาวิทยาลัยควรใช้กลไกการประกันคุณภาพเป็นเครื่องมือในการกำกับ การดำเนินงาน ด้านการพัฒนานักศึกษาให้มีคุณลักษณะตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และให้การดำเนินงาน เกิดผลเป็นรูปธรรม
5. อาจารย์ต้องเป็นต้นแบบของความพอเพียง “ทำให้ดู อยู่ให้เห็น” เพื่อกระตุ้นให้นักศึกษา เกิดความตระหนัก และเป็นแบบอย่างให้นักศึกษายึดปฏิบัติตามอย่างต่อเนื่องและเกิดความยั่งยืน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษารูปแบบที่เหมาะสมของรายวิชาในหลักสูตรต่างๆ ที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัย ราชภัฏธนบุรีที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง เช่น เรื่องการพัฒนามหาวิทยาลัยการศึกษาทั่วไป รูปแบบการบริหาร จัดการรายวิชา คุณสมบัติของผู้สอนรายวิชาการศึกษาทั่วไป เป็นต้น
2. ควรมีการติดตามโครงการ/กิจกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ที่ดำเนินการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ว่าโครงการใดก่อให้เกิดผลทางบวกต่อการพัฒนานักศึกษา อย่างยั่งยืน หรือมีโครงการ/กิจกรรมใดที่ควรนำมาต่อยอดเพื่อพัฒนานักศึกษาให้มีคุณลักษณะตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอีกบ้าง
3. ควรมีการศึกษารูปแบบการเชื่อมโยงระหว่างงานวิชาการและงานพัฒนานักศึกษาในแต่ละ มหาวิทยาลัย รวมทั้งคิดโครงการ/กิจกรรมใหม่ๆ เพื่อพัฒนานักศึกษาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์พร้อม ที่จะก้าวเดินต่อไปอย่างสมดุลและมั่นคงภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์

เอกสารอ้างอิง

- มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี. (2556). แผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี พ.ศ. 2556-2560).
ค้นเมื่อ 20 สิงหาคม 2556, จาก <http://dit.dru.ac.th/home/003/map.php>
- จิรวัดน์ วีรังกร. (2555). สร้างกิจกรรมพัฒนานักศึกษาอย่างไร ภายใต้กรอบ TQF. ค้นเมื่อ 24 เมษายน 2557, จาก www.studentaffairs.kmutnb.ac.th/data/TQF.ppt
- ธิดารัตน์ บุญนุช. (2547). การพัฒนากิจกรรมนิสิตนักศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา
ทบวงมหาวิทยาลัย.
- พรธิตา วิเชียรปัญญา. (2547). การจัดการความรู้ : พื้นฐานและการประยุกต์ใช้. กรุงเทพมหานคร :
เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. (2556). โครงการ/กิจกรรมตามหลักสูตร. ค้นเมื่อ 24 เมษายน 2557,
จาก https://dorm.psu.ac.th/TS234/index.php?cou_display_all=1
- สมศรี จินะวงษ์. (2544). การวิเคราะห์กระบวนการเรียนรู้กิจกรรมทางเศรษฐกิจและการกระจายรายได้
ในชุมชนที่ใช้แนวทางการพัฒนาแบบเศรษฐกิจพอเพียง. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎี
บัณฑิต. สาขาวิชาพัฒนศึกษา ภาควิชาสารัตถศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักนายกรัฐมนตรี. (2555). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559).
ค้นเมื่อ 4 สิงหาคม 2555, จาก [https://www.nesdc.go.th/download/article/
article_20160323112431.pdf](https://www.nesdc.go.th/download/article/article_20160323112431.pdf)
- องอาจ นัยพัฒน์. (2551). วิธีวิทยาการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพทางพฤติกรรมศาสตร์และ
สังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : สามลดา.